

خوانایی سنجی کتب فارسی ابتدایی سال تحصیلی ۹۸-۹۷ به شیوه گانینگ

حسن علی‌رضانژاد^۱، زهرا بهروزی نصرآباد سفلی^۲، طاهره مظفری^۳^۱ دانشجوی کارشناسی آموزش ابتدایی، دانشگاه فرهنگیان، پردیس شهید ایزدپناه، یاسوج

Hassanalirezanezhad@gmail.com

^۲ دانشجوی کارشناسی آموزش ابتدایی، دانشگاه فرهنگیان، پردیس کوثر، یاسوج^۳ کارشناسی ارشد روانشناسی و معلم ابتدایی شهرستان بویراحمد

Azizim8170@gmail.com

چکیده:

هدف از انجام پژوهش حاضر دستیابی به میزان سطح خوانایی کتب فارسی ابتدایی، بررسی سطح خوانایی از نظر تناسب با سطح سنی دانش‌آموزان است. جامعه آماری شامل کتب فارسی اول تا ششم ابتدایی است. انتخاب روش پژوهش بر اساس تحلیل محتوا و با استفاده از فرمول تعیین شاخص‌های سطح خوانایی گانینگ است. معیار، انتخاب حداقل سه متن یک صد کلمه‌ای از بخش‌های ابتدایی، وسط و انتهای کتاب با متن مورد ارزیابی به صورت تصادفی، شمارش تعداد جملات کامل در هر کدام از متون یک صد کلمه‌ای، تعیین طول متوسط جملات و تعیین واژگان دشوار می‌باشد. یافته‌های به‌دست‌آمده از این پژوهش نمایانگر آن است که به صورت کلی فارسی اول نسبتاً دشوار، فارسی دوم ساده، فارسی سوم متناسب، فارسی چهارم نسبتاً ساده، فارسی پنجم و ششم خیلی ساده می‌باشد. یافته‌ها همچنین نشان می‌دهد در فارسی اول بخش‌های اول و دوم دشوارتر از بخش سوم، در فارسی دوم بخش‌های اول و سوم دشوارتر از بخش دوم، در فارسی سوم بخش سوم دشوارتر از بخش‌های اول و دوم، در فارسی چهارم بخش‌های اول و سوم دشوارتر از بخش دوم، در فارسی پنجم بخش‌های اول و دوم دشوارتر از بخش سوم و در فارسی ششم بخش‌های اول و دوم دشوارتر از بخش سوم می‌باشد.

واژگان کلیدی: تحلیل محتوا، سطح خوانایی، فرمول گانینگ، کتب فارسی ابتدایی

۱. مقدمه

زبان فارسی، جایگاه و اهمیت بسیار ارجمندی دارد؛ چون از سویی هویت فرهنگی ما را سامان می‌دهد و از دیگر سویی، درگاه رفتن به دنیای آموزش و یادگیری دیگر علوم و فضایل است. درس فارسی، پیام آور شکوه و جلال فکر و فرهنگ ایران اسلامی در طول روزگاران است؛ جوهری آثار حکیمان و فرزندان پهنه‌ی علم و ادب فارسی، همواره از سرچشمه‌ی زلال معارف باورشناختی دین اسلام و بن‌مایه‌های فرهنگی، مایه‌ور است. بزرگان و ستارگان درخشان آسمان فرهنگ و ادب فارسی، همچون فردوسی، سعدی، مولوی، حافظ و ملاصدرا و... حکیمان الهی و انسان‌های فرهیخته و دین‌باوری بوده‌اند که رگ وجودشان از آن سرچشمه‌ها، بارور و سیراب شده و به همین سبب است که آثار این ادیبان و عالمان، روایت‌گر معارف قرآنی و ظرایف حکمی زبان و ادبیات فارسی است. زبان فارسی، روح ملت و جانمایه‌ی وحدت آفرین ایرانیان در سراسر عالم است (فارسی ششم دبستان، ۱۳۹۷). تقویت مهارت‌های زبانی، هدف اصلی آموزش فارسی است. خواندن یکی از مهم‌ترین مهارت‌های زبانی است که در دوره‌ی ابتدایی به طور ویژه، مورد توجه است. اولین سطح خواندن، روخوانی است. روخوانی، سطوحی دارد؛ گام نخستین گام آن، خواندن درست و روان یک متن است (فارسی سوم دبستان، ۱۳۹۷).

از آنجاکه نظام آموزش و پرورش ایران متمرکز و برنامه، کتاب و معلم محورهای اساسی آموزش و یادگیری هستند و با توجه به آن که در بسیاری از موارد کتاب درسی تنها رسانه آموزشی محسوب می‌شود که در اختیار معلم قرار می‌گیرد و فرایند تدریس و یادگیری، انواع ارزشیابی و آزمون‌ها بر اتکای کتاب درسی صورت می‌پذیرد، کتاب به منزله برنامه آموزشی جای تتبع فراوان دارد (آقازاده، ۱۳۸۵) و لذا